

ÅLESUND KOMMUNE

Kontrollutvalget

MØTEINNKALLING

05.10.2012

Kopi til: Ordfører
Revisor
Rådmann

Medlemmene av
Kontrollutvalget

INNKALLING TIL MØTE I ÅLESUND KONTROLLUTVALG

Det blir med dette kallt inn til møte i kontrollutvalget

**fredag 12. oktober 2012 kl. 14.00 i kontrollutvalgsekretariatets lokaler
i Lerstadvegen**

SAKSLISTE:

- Sak 26/12 - Godkjenning av møtebok fra møte den 7. juni 2012
- « 27/12 - Plan for forvaltningsrevisjon
- « 28/12 - Budsjettkontroll 2012 - Ålesund kommune
- « 29/12 - Vedrørende budsjett 2013 – Ålesund kontrollutvalg
- « 30/12 - Lukking av møte i Ålesund kommune
Eventuelt

Dersom det er vanskeleg å møte, gi melding på telefon til daglig leder tlf. 70 17 21 58 eventuelt 97 60 57 83 eller e-postadresse kontrollutval@kontrollutval.no.

Erik Tørrissen
leder
(sign.)

**KONTROLLUTVALGET I
ÅLESUND KOMMUNE**

MØTEBOK

Møtedato: 7. juni 2012, kl. 16.00

Møtested: Kontrollutvalgsekretariatets lokaler i Lerstadvegen

Møtet ble ledet av: Svein Inge Alnes

Til stede for øvrig: Svein Tømmerdal, Gunn Helen Wågsholm, Errol Nilsen, Petter E. Olsen

= 5 og 4 voterende

Erik Tørrissen og Mette Aakvik Bjørge hadde meldt forfall.

Fra kontrollutvalgsekretariatet møtte daglig leder Harald Rogne.

Fra kommunerevisjonen møtte daglig leder Kjetil Bjørnsen.

Frå Ålesund kommune møtte rådmann Olaug Flø Brekke og regnskapssjef Ole Kristian Arntsen.

Det kom ikke fram merknader til innkalling eller sakliste.

SAK 17/12

GODKJENNING AV MØTEBOK FRA MØTE 11. APRIL 2012

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

Møtebok fra kontrollutvalgets møte 11. april 2012 blir godkjent.

SAK 18/12

ÅRSMELDING 2011 ÅLESUND KOMMUNE

Innstilling datert 04.06.2012 frå kontrollutvalgsekretariatet.

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak :

Kontrollutvalget tar årsmelding 2011 for Ålesund kommune til orientering.

SAK 19/12

KOMMUNEREGNSKAPET 2011 – ÅLESUND KOMMUNE

Innstilling datert 04.06.2012 frå kontrollutvalgsekretariatet.

Kontrollutvalgets enstemmige uttalelse:

1. Ålesund kommune sitt regnskap for 2011 blir godkjent.
2. Innenfor enkelte virksomhetsområder foreligger det mer-/mindreforbruk i forhold til vedtatt budsjett og kontrollutvalget vil presisere at årsbudsjettet er bindende, jf kommunelova § 47 nr. 1.

SAK 20/12

REGNSKAP 2011 – ÅLESUND KOMMUNALE EIENDOM KF

Innstilling datert 04.06.2012 frå kontrollutvalgsekretariatet.

Kontrollutvalgets enstemmige uttalelse:

Ålesund kommunale eiendom KF sitt regnskap for 2011 blir godkjent.

SAK 21/12

REGNSKAP 2011 – ÅLESUND BRANNVESEN KF

Innstilling datert 04.06.2012 frå kontrollutvalgsekretariatet.

Kontrollutvalgets enstemmige uttalelse:

Ålesund brannvesen KF sitt regnskap for 2011 blir godkjent.

SAK 22/12

REGNSKAP 2011 – MØRE OG ROMSDAL 110-SENTRAL

Innstilling datert 04.06.2012 frå kontrollutvalgsekretariatet.

Kontrollutvalgets enstemmige uttalelse:

Møre og Romsdal 110-sentral sitt regnskap for 2011 blir godkjent.

SAK 23/12

VEDRØRENDE INNSPARINGER I ADMINISTRASJONEN

Saksdokument datert 04.06.2012 frå kontrollutvalgsekretariatet.

Orientering gitt av rådmannen i møtet.

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

Kontrollutvalget tar saken til orientering.

SAK 24/12

BREV FRÅ MITTET AS OM MANGLANDE UTLYSING

Saksdokument datert 04.06.2012 frå kontrollutvalgsekretariatet.

Etter at saksdokumentene var sendt ut kom det brev frå Mittet AS der det ble gitt uttrykk for at det sett fra firmaets side ikke lenger var nødvendig å gjøre noe i saken.

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

Kontrollutvalget tar til orientering at klagen er trukket.

SAK 25/12

FASTSETTING AV HUSLEIE FOR AALESUND KUNSTFORENING

Saksdokument datert 04.06.2012 frå kontrollutvalgsekretariatet.

Svein Tømmerdal reiste spørsmål ved egen habilitet i sak 25/12 og forlot møtet. Kontrollutvalget gjorde deretter enstemmig vedtak om at Svein Tømmerdal var inhabil.

Rådmannen orienterte om at det ville bli laget en sak om kunstforeningens husleie.

Kontrollutvalgets enstemmige vedtak:

På bakgrunn av rådmannens opplysning om at en sak om dette temaet vil bli fremmet for bystyret, vil kontrollutvalget stille seg avventende.

Svein Inge Alnes
fung. leder
(sign.)

Svein Tømmerdal
medlem
(sign.)

Gunn Helen Wågsholm
medlem
(sign.)

Errol Nilsen
varamedlem
(sign.)

Petter E. Olsen
varamedlem
(sign.)

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalget

Dato: 05.10.2012

**SAK 27/12
PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON**

Som vedlegg følger:

- Plan for forvaltningsrevisjon – Ålesund kommune

Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon er i forskrift om revisjon § 7 første ledd definert som systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak og forutsetninger, herunder om:

- a) Ressurser blir brukt til å løse oppgaver i samsvar med vedtak og forutsetninger
- b) Ressursbruk og virkemiddel er effektive i forhold til målene som er satt
- c) Regelverket blir etterlevd
- d) Styringsverktøy og virkemiddel er tenlige
- e) Grunnlaget for vedtak i politiske organ samsvarer med offentlige utredningskrav
- f) Resultatene i tjenesteproduksjonen er i tråd med forutsetningene og om resultatene er nådd

Forvaltningsrevisjon er med andre ord ment å være et redskap for det øverste politiske organet i forbindelse med å føre tilsyn og kontroll med forvaltningen og de resultat som blir oppnådd.

Avledet sier disse punktene noe om hva forvaltningsrevisjon bør halde fokus mot. Fokuset bør være å sikre tenlige styringssystem som igjen sikrer målretta og kostnadseffektiv drift. Det sentrale ved forvaltningsrevisjon er vurderinger om resultatene er i tråd med vedtak og forutsetninger. I denne forstand er den resultatorientert, og ikke avgrenset til undersøkelser av økonomi. En slik forvaltningsrevisjon er i stor grad en evaluering av kommunen sin administrative ledelse med vektlegging av tema som organisasjonens kontrollmiljø, risikovurderinger, interne kontrollaktiviteter og tilsyn med disse.

I sammenheng med de siste endringene i kommunelova knyttet til internt tilsyn og kontroll, §§ 74-81, ble det laget nye forskrifter til § 77 (kontrollutvalg) og § 78 (revisjon).

I forskrift om kontrollutvalg § 10 første ledd ble kontrollutvalget pålagt å lage en plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon minst en gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert. Andre setning første ledd krever at kommunestyret selv vedtar denne planen, mens kontrollutvalget kan gjøre endringer i planperioden etter delegering.

Andre ledd krever at kommunen identifiserer behovet for forvaltningsrevisjon i de ulike kommunale virksomhetene med utgangspunkt i en *overordna analyse* basert på *risiko- og vesentlighetsvurderinger*.

Planverket skal være basert på en overordna analyse med det formål å skaffe fram relevant og nødvendig informasjon slik at kontrollutvalget kan legge en plan over hvilke teneste- og temaområder som har behov for en systematisk gjennomgang. I lovforarbeidet ble det sagt at analysen skal vere overordna og helhetlig, samt gjennomført på kort tid med en beskjeden ressursinnsats.

I kraft av å ha det overordna tilsynsansvar i kommunen, kan kommunestyret gi instruksjer om igangsetting av prosjekt. I mangel av slike avgjør kontrollutvalget selv områdene som skal være gjenstand for forvaltningsrevisjon. Kravet om at kommunestyret selv skal vedta innhold og omfang av forvaltningsrevisjon er knyttet til en intensjon om at kommunestyret bør ha en aktiv og bestemmende rolle. Det at kommunestyret har en rett til å gi detaljerte instruksjer er likevel ikke det same som en plikt. Om kommunestyret legg opp til en omfattande bruk av instruksar bryter en med intensjonen bak det å opprette et utvalg der forvaltningsrevisjon er en viktig arbeidsoppgåve.

Oppgavene til kontrollutvalget med forvaltningsrevisjon følger av kapittel 5 i forskrift om kontrollutvalg, §§ 9-12. I § 9 er det presisert at:

"Kontrollutvalget skal påse at komunens eller fylkeskommunens virksomhet årlig blir gjenstand for forvaltningsrevisjon i samsvar med bestemmelsene i dette kapittel."

Kjerneoppgavene til kontrollutvalget i forbindelse med forvaltningsrevisjon er:

- Plan for gjennomføring av forvaltningsrevisjon, § 10.
- Rapporter om forvaltningsrevisjon, § 11.
- Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporter, § 12.

Den type av revisjonstjenester som forvaltningsrevisjon sorterer under, har både nasjonalt og internasjonalt endra seg mye dei siste årene. Et risikobasert utgangspunkt for valg av prosjekt er en tilnærming som sikrer god og nyttig revisjon. Av den grunn stiller forskrifta krav om valg av prosjekt basert på *risiko- og vesentlighetsvurderingar*.

Vedlagte plan for forvaltningsrevisjon bygger på de prinsipper som regelverket forsetter og det er gjennomført spørreundersøkelser med tanke på å finne de mest optimale revisjonsområdene. Prosjektene er listet opp i prioritert rekkefølge.

På bakgrunn av ovenstående legger en saken fram for bystyret med forslag om slik

innstilling :

1. Spesialundervisning/PPT
2. Intern styring og kontroll
3. Finansiering av barnehager
4. Forvaltning, drift og vedlikehold av kommunal eiendomsmasse

Kontrollutvalget får delegert myndighet til å vedta et mer spesifisert prosjektinnhold innenfor hvert enkelt vedtatt tema.

Plan for forvaltningsrevisjon blir rullert i 2014.

Harald Rogne
daglig leder

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalget

Dato: 05.10.2012

**SAK 28/12
BUDSJETTkontroll 2012 – ÅLESUND KOMMUNE**

Som vedlegg følger:

- Budsjettkontroll 1. tertial 2012

Av budsjettforskriftene §10 går følgende fram:

"Administrasjonssjefen, eventuelt kommune- eller fylkesrådet, skal gjennom budsjettåret legge fram rapporter for kommunestyret eller fylkestinget som viser utviklingen i inntekter og innbetalinger og utgifter og utbetalinger i henhold til det vedtatte årsbudsjett. Dersom administrasjonssjefen eller kommune- eller fylkesrådet finner rimelig grunn til å annta at det kan oppstå nevneverdige avvik i forhold til vedtatt eller regulert årsbudsjett, skal det i rapportene til kommunestyret eller fylkestinget foreslås nødvendige tiltak"

Av kommentarene til § 10 går det fram at det skal skje rapportering til kommunestyret om den faktiske utviklingen i inntekter og utgifter sett i forhold til de inntekter og utgifter som er ført opp i årsbudsjettet. Rapporteringa skal skje med jevne mellomrom og minimum to ganger i året. Ved tilstrekkelige avvik skal det settes i verk tiltak. Med tiltak menes ikke bare justeringar av de oppførte inntekter og bevilgninger som er nødvendig for å sikre/opprettholde kravet om balanse i årsbudsjettet, men også mulige tiltak innenfor budsjetttrammene som f.eks. å endre innhold i det kommunale tjenestetilbudet.

Bystyret har i møte den 21.06.2012 behandlet den økonomiske rapporten pr. 30. april 2012.

Rapportene viser at kommunen har et beregnet totalt merforbruk på 62.1 mill. kroner. Med bakgrunn i dette blir rådmannen invitert til kontrollutvalgets møte for å orientere om oppdaterte tall og om det er iverksatt tiltak med tanke på forbedring av den økonomiske situasjonen.

Det blir ikke lagt fram tilråding til vedtak.

Harald Rogne
dagleg leder

ÅLESUND KOMMUNE

SAKSPAPIR

BUDSJETTKONTROLL 1. TERTIAL 2012

Dokumentinformasjon:

<i>Saksbehandler:</i> Ole Kristian Arntsen <i>Tlf:</i> 70 16 29 37 <i>E-post:</i> postmottak@alesund.kommune.no	<i>ArkivsakID:</i> 12/2069 <i>JournalID:</i> 12/27653 <i>Arkiv:</i> K1-151, K3-&58	<i>Avgjøres av:</i> B
--	--	------------------------------

Politisk behandling:

<i>Organ:</i> ÅLESUND FORMANNSKAP	<i>Møtedato:</i> 11.06.2012	<i>Sak nr.</i> 096/12
ÅLESUND BYSTYRE	21.06.2012	087/12

Rådmannens innstilling:

1. Ålesund bystyre tar budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2012 til orientering
2. Ålesund bystyre vedtar budsjettendringene iht. budsjettreguleringskjemaet i vedlegg 2.
3. Ålesund bystyre vedtar at det oppnevnes en gruppe bestående av politikere og administrasjonen som får i oppgave å gi styringssignal og føringer for hvilke områder og på hvilke måter en skal iverksette endringer for å tilpasse kommunens drift til faktisk tilgjengelig økonomisk ramme. Formannskapet får fullmakt til å oppnevne de politiske medlemmene i gruppen.

F-096/12 Tilråding Ålesund formannskap

11.06.2012

Som rådmannens innstilling.

Framlagt i møtet:

Rådmannen la fram en skisse for mandat for arbeidsgruppen som er nevnt i innstillingen, pkt. 3.

Votering:

Rådmannens innstilling enstemmig tilrådd.

1. Ålesund bystyre tar budsjettkontrollen pr. 2. tertial 2012 til orientering
2. Ålesund bystyre vedtar budsjettendringene iht. budsjettreguleringseskjemaet i vedlegg 2.

Forslag:

Inger Marie Sperre (H) fremma følgende alternative forslag:

Punkt 3 strykes.

Votering:

Alternativ votering:

Formannskapetets tilråding

0 stemmer

Sperres forslag

48 stemmer og er vedtatt.

Saksopplysninger:

I henhold til Ålesund kommunes budsjettreglement skal formannskapet og bystyret ha fremlagt budsjettkontrollrapporter pr. 30. april (1. tertial) og 31. august (2. tertial), samt årsrapportering pr. 31.12. Rådmannen har derfor bedt virksomhetene og stabene om å utarbeide en årsprognose basert på regnskapstall pr. april, og justert ut fra andre forhold som vil påvirke regnskapet i løpet av året. Ut fra rapporterte tall fra den enkelte virksomhet og stab, er det gjort oppsummering til prognoser for virksomhetsområdene.

Egen sak om tertialrapportering opp mot driftsavtalene og tjenestedata går parallelt til formannskapet. I tillegg skal sakene også sendes til komiteene for å gi dem mulighet til å gi uttalelse eller merknad til rapportene før formannskapetets behandling.

Alle virksomhetene og stabene har utarbeidet årsprognose og sammenholdt denne med sitt årsbudsjett. Saksutredningen skjer i forhold til virksomhetsområder, men med referanser til enkeltvirksomheter der hvor det er nødvendig for å forklare rapporterte avvik. Innenfor de forskjellige virksomhetsområdene kan det være meldt både positive og negative avvik. Oversikt over avvik pr. virksomhet og stab vises i vedlegg 1.

I tabellen nedenfor er årsprognosene som virksomhetene og stabene har levert summert innenfor virksomhetsområder:

VIRKSOMHETSOMRÅDER	BUDSJETT 2012	BUDSJETT 2012 (just.)	ÅRSPROG- NOSE 2012	AVVIK
19 STAB OG INTERNE TJENESTER	539 560	539 409	567 903	28 494
21 SKOLER/SFO	437 871	441 254	457 740	16 486
22 BARNEHAGER	84 006	84 006	82 604	-1 402

29 UNDERVISNING - ANNET	41 641	38 258	38 645	387
31 HJEMMETJENESTER	344 883	344 730	355 335	10 605
32 SYKEHJEM	362 743	362 743	367 920	5 177
34 HELSE- OG SOSIALE TJENESTER	191 531	191 684	195 014	3 330
49 KULTUR	102 677	102 828	102 315	-513
59 TEKNISK OG FELLES DRIFT	45 011	45 011	45 904	893
SUM VIRKSOMHETSOMRÅDER	2 149 923	2 149 923	2 211 248	63 457
90 SKATT, FINANS OG RAMMETILSKUDD	-2 149 923	-2 149 923	-2 148 878	-1 405
TOTALT (merforbruk)	0	0	62 370	62 052

(tall i hele tusen)

Summert er innrapportert merforbruk anslått å bli 62,1 mill. kroner for 2012. Virksomhetene og stabene melder om et merforbruk på totalt 63,5 mill. kroner og hvor de største avvikene gjelder virksomhetsområdene *stab og interne tjenester, skoler/sfo og hjemmetjenester*. Avviket på 28,5 mill. kroner for *stab og interne tjenester*, er i all hovedsak knyttet til beregnet høyere overføringer til private barnehager enn budsjettet.

Innenfor området *Skatt, finans og rammetilskudd* er det anslått en årsprognose som tilsier en merinntekt på 1,4 mill. kroner. I februar-rapporteringen ble det utarbeidet en årsprognose som tilsa et merforbruk på totalt 68,3 mill. kroner for kommunen. Årsprognosen utarbeidet pr. april viser en forverring av merforbruket på 9 mill. kroner innenfor virksomhetsområdene mens det er en forbedring på 15 mill. kroner innenfor *skatt, finans og rammetilskudd*.

Avvikene innenfor de forskjellige virksomhetsområdene blir forklart nærmere nedenfor:

19 Stab og interne tjenester

Det er forventet et merforbruk på 28,5 mill. kroner innenfor dette virksomhetsområdet. Dette skyldes i all hovedsak høyere beregnede overføringer til private barnehager enn budsjettet. Denne budsjettposten er tillagt team oppvekst slik at avviket fremkommer der. De øvrige teamene og interne virksomheter melder kun om mindre positive og negative avvik.

Siden forrige budsjettkontroll har administrasjonen fått ny informasjon om hvilken pensjonskostnad som skal legges til grunn ved beregning av tilskudd til private barnehager. Den er vesentlig høyere enn det som ble lagt til grunn i budsjettet for 2012. Kunnskapsdepartementet har i tillegg konkludert med at det er betalt premie som skal legges til grunn og ikke regnskapsført pensjonskostnad. Dette medfører en økt utbetaling til private barnehager i Ålesund kommune på ca. 16 mill. kroner. Avviket meldt pr. februar var knyttet til en sterk vekst av barn under 3 år i private barnehager kombinert med dyrere drift i kommunens egne barnehager, bl.a. fordi Hessa barnehage ikke ble lagt ned som foreslått i rådmannens budsjettforslag.

21 Skoler/SFO

Samlet melder skolene i sin prognose om et negativt avvik på 16,5 mill. kroner i forhold til tildelt budsjetttramme og som er en forverring på 2 mill. kroner siden forrige rapportering. Avviket skyldes i hovedsak høyt antall elever med tilrådinger fra PPT som fører til høyere

lønnsutgifter til spesialundervisning. Dette gjelder både i skole og SFO. Ellers har noen av skolene for små klasserom til sammenslåing av grupper, og andre igjen har ugunstig elevtall som fører til behov for gruppedeling og dermed dyrere drift enn budsjettet

Virksomhetsområde skole/SFO står fortsatt overfor store utfordringer når det gjelder å levere regnskapsresultat iht. tildelt budsjetttramme. Rådmannen er i tett dialog med skolene for å finne løsninger som skal redusere merforbruket. Bl.a. vurderes det om det kan gjøres noe med bemanningssituasjonen fra høsten 2012.

22 Barnehager

De kommunale barnehagene melder om et mindreforbruk på 1,4 mill. kroner. Det er meldt om både positive og negative avvik fra den enkelte barnehage. Det er i prognosen knyttet noe usikkerhet til tildelte midler for høsthalvåret for tjenesten *styrket tilbud til førskolebarn*.

29 Undervisning –annet

Virksomhetsområdet melder samlet om et merforbruk på 0,4 mill. kroner. Det er kun mindre negative avvik som er varslet fra alle virksomhetene i denne gruppen.

31 Hjemmetjenester

Hjemmetjenestene melder om et merforbruk på 10,6 mill. kroner. Dette er en forbedring på 4,5 mill. kroner siden rapportering pr. februar. Virksomhetene viser jevnt over at fast bemanning følger godkjente driftsavtaler. Ressurskrevende brukere og oppdekning av tjenester til nye brukere gir et merforbruk på vikarer, overtid og innleie av vikarer, dette for å kunne oppfylle lovpålagte enkeltvedtak. Meldte avvik innenfor den enkelte virksomhet har blitt fulgt opp. Det er meldt fra virksomhetene om mulig feil i fordelingen av enkelte budsjettposter ifm omorganiseringen, og dette gjenspeiles noe i prognostisert merforbruk for pensjon og arbeidsgiveravgift.

Det har vært en betydelig omorganisering av hjemmetjenestene og utarbeidet årsprognose for virksomhetsområde er derfor beheftet med noe større usikkerhet enn normalt.

32 Sykehjem

Sykehjemmene melder om et totalt merforbruk på 5,2 mill. kroner. Dette er en forverring på 2,1 mill. kroner siden forrige rapportering og som skyldes at Sanitetshjemmet har fått en ny bruker som krever store ressurser. Det forventes 1,8 mill. kroner i refusjon på denne brukeren, slik at avviket for sykehjem i realiteten er på 3,4 mill. kroner. Ut over dette meldes det om mindre negativt avvik fra alle sykehjemmene, men hvor Aspøy omsorgssenter (inkl. Borgundveien 199) og Åse sykehjem melder om de største avvikene. Avvikene knytter seg til flere forskjellige utgiftstyper, men sykefravær virker å være hovedforklaringen.

34 Helse- og sosiale tjenester

Virksomhetene melder om et totalt merforbruk på 3,3 mill. Dette er på nivå som ved forrige rapportering. Avviket ved virksomhet Barn og unge ytre bydel er alene på 3,2 mill kroner. Det

skyldes som i fjor i hovedsak høye utgifter til omsorgslønn og økte utgifter til plassering av barn.

49 Kultur

Virksomhetsområdet melder en prognose på 0,5 mill. kroner i mindreforbruk. Det er kun mindre avvik innenfor de enkelte virksomhetene. I prognosen er det lagt inn forutsetning om kommunal drift av kinoene ut året. Hvis kinodriften endres i løpet av året, vil prognosen måtte justeres. Kr. 253.000,- av mindreforbruket knytter seg til en feilbudsjettering på en kostnad som vh Kultur ikke har. Denne budsjettposten foreslås nå fjernet fra vh Kultur (vedlegg 2 – budsjettreguleringsskjema).

59 Teknisk og felles drift

Virksomhetsområde prognostiserer totalt sett et merforbruk på 0,9 mill. kroner. Dette er omtrent på samme nivå som varslet ved forrige rapportering. Det er virksomhetene eiendomsdrift og renholdsdrift som melder om negative avvik. Dette skriver seg fra økte pensjonskostnader og som de ser som vanskelig å hente inn fra sine kunder, som i all hovedsak er ÅKE, ved å øke prisene på tjenestene ut over normal prisstigning.

Innenfor virksomhet VAR er prognosen for *selvkostområdet vann* at de vil gå med 5 mill. kroner i overskudd og dermed være i posisjon til å betale tilbake deler av tidligere års merforbruk til kommunens regnskap. På den annen side melder *selvkostområdet avløp* at de vil gå med 5 mill. kroner i underskudd.

90 Skatt, finans og rammetilskudd

Innenfor dette området er det lagt inn netto forventede merinntekter på 1,4 mill. kroner.

Budsjettert utbytte i 2012 er basert på regnskapsført utbytte i 2011. Regnskapsresultatet til Tafjord Kraft ble i 2011 betydelig lavere enn året før. Dette medfører et lavere utbytte og som for Ålesund kommune vil gi et avvik fra budsjett på 20,9 mill. kroner.

I revidert nasjonalbudsjett som ble lagt fram 15. mai er skatteanslaget justert opp og som medfører større inntekter fra inntekts- og formueskatt for kommunene. Skatteveksten er anslått å bli 4,5% på landsbasis. Ålesund kommune har budsjettert med en lokal vekst på 6,2%. Disse vekstanslagene er i forhold til regnskap for 2011. Når disse to prosentanslagene benyttes i beregningen, vil det medføre 10 mill. kroner i økte frie inntekter for Ålesund kommune. Dette skjer i form av inntektsutjevning via rammetilskuddet.

Det er lagt inn økte inntekter fra staten vedrørende ressurskrevende tjenester på 6 mill. kroner. Dette som følge av økte kostnader til lønn og pensjoner, samt at nye brukere er kommet til.

Renteutgiftene blir lavere enn budsjettert som følge av et fortsatt lavt rentenivå, samt reversering av tidligere bokførte kostnader knyttet til rentebytteavtaler. Rentebesparelser i prognosen er anslått å utgjøre 8,5 mill. kroner.

Vurdering:

Årsprognosen som de fleste virksomhetene har utarbeidet er under forutsetning av at utgiftsnivået pr. 1. tertial holder seg ut året. Noen virksomheter har imidlertid lagt inn innsparinger for å redusere det negative avviket. Andre virksomheter har i prognosen ikke tatt høyde for innsparingstiltak som det jobbes med og som vil få positiv effekt i løpet av året. Reelt kan derfor merforbruket bli noe mindre enn det som fremgår av årsprognosen (tabell side 2 og vedlegg 1).

Omlegging til ny finansieringsordning for private barnehager har for Ålesund kommune sin del medført betydelig økte kostnader. I tillegg er beregningsmetodikken for å komme fram til riktig nivå for overføring til private barnehager krevende som følge av uklarhet rundt hvilke kostnadskriterier som skal legges til grunn. Overføringene til de private barnehagene er basert på budsjettert utgiftsnivå i de kommunale barnehagene. Overføringene er anslått å medføre et negativt avvik på 29 mill. kroner i forhold til budsjett. Endelig avvik vil først være kjent på nyåret 2013 når regnskapsresultat for kommunale barnehager foreligger. Kommunale barnehager varsler om mindreforbruk på 1,4 mill. kroner. Det kan, hvis det holder seg, medføre ca. 4 mill. kroner i redusert overføring til private barnehager.

Virksomhetsområde Skole/SFO står fortsatt overfor store utfordringer når det gjelder å levere et regnskapsresultat iht. tildelt budsjetttramme. Årsprognosen som nå er utarbeidet viser et merforbruk på 16,5 mill. kroner. Rådmannen er i tett dialog med skolene for å finne løsninger som reduserer merforbruket. Flere tiltak er gjennomført eller vil bli gjennomført i løpet av året, uten at dette nødvendigvis har blitt reflektert i prognosen ennå. Skolene gir tilbakemelding om at det er svært krevende å få til innsparinger slik at de har en drift i forhold til tildelt budsjetttramme. Det vil i så fall være et tilbud som ikke er i samsvar med Opplæringslova og tilrådingen fra PPT.

Ved virksomhetsområde *Hjemmetjenester* er avviket på 10,6 mill. kroner. Etter omorganiseringen innenfor dette virksomhetsområdet, har alle virksomhetene blitt omdefinert og fått nye budsjett. Historikk mangler derfor og gjør det mer krevende å lage treffsikre årsprognoser. Prognosen er derfor beheftet med ekstra stor usikkerhet for dette virksomhetsområdet. Det er foretatt en bedre detaljering av budsjettet siden forrige rapportering. Det har gjort det enklere for virksomhetene å lage en årsprognose. Dette er hovedforklaringen på at det negative avviket nå er redusert med 4,5 mill. kroner siden rapportering.

I revidert nasjonalbudsjett er det lagt til grunn en forventet skattevekst for landet på 4,5%. Sammen med en budsjettert lokal skattevekst på 6,2%, utgjør dette en vekst i skatt/rammetilskudd på 10 mill. kroner for Ålesund kommune. Hvis skatteveksten for landet blir på samme nivå som budsjettert i Ålesund kommune, vil skatteinntektene bli ytterligere 10 mill. kroner høyere. Det kan tenkes mange mulige utfall av skattevekst både lokalt og nasjonalt, men med en høy skatteutjevning (kommunene beholder 40%) er det ikke tilstrekkelig kun å ha en god lokal skattevekst.

Utbytte fra Tafjord Kraft blir langt lavere enn året før og lavere enn det som er budsjettert for 2012. Det gir et avvik (mindreinntekt) på 20,9 mill. kroner for 2012. Fortsatt forventede lave strømpriser tilsier at utbyttet i årene framover heller ikke blir høyere enn dagens nivå.

Refusjoner fra staten til ressurskrevende tjenester er budsjettert til 55 mill. kroner for 2012. Denne refusjonen har svingt en del de senere år, både som følge av omlegging av beregning,

men også som følge av endrede antall brukere med varierende omsorgsbehov. Ut fra kjente forhold er det nå valgt å øke inntektsanslaget med 6 mill. kroner.

Som følge av fortsatt lavt rentenivå, samt reversering av bokførte kostnader knyttet til rentebytteavtaler, er det i prognosen lagt inn 8,5 mill. kroner lavere rentekostnader enn budsjettet.

I revidert nasjonalbudsjett er det anslått at årets lønnsoppgjør i offentlig sektor vil bli ¼% lavere enn hva som var forutsatt i statsbudsjettet (og som også Ålesund kommune budsjetterte med). Et lavere lønnsoppgjør i denne størrelsesorden vil i så fall kunne gi en besparelse på ca. 4 mill. kroner. Ut fra det som er blitt gitt i privat sektor så langt i lønnsoppgjørene, vil da offentlig sektor få en lavere lønnsutvikling. Usikkerheten rundt at dette skal inntreffe, gjør at det i prognosen ikke er lagt inn en besparelse.

I revidert nasjonalbudsjett er det også gitt anslag for høyere overføringer til kommunene til barnehagesektoren som følge av nivåvekst. Denne inntektsveksten vil imidlertid kun dekke økte kostnader for kommunene. Videre vil det bli gitt kompensasjon etter orkanen Dagmar. Dette er skjønnsmidler som fylkesmannen tildeler og det er ukjent hva Ålesund kommune får.

Som følge av kjente endringer på inntektssiden ved budsjettområde 90 Skatt, rammetilskudd og finans ønskes det å gjøre følgende budsjettendringer:

Utbytte	Redusert inntekt	20 900 000
Renter	Reduserte renteutgifter	-8 450 000
Ressurskrevende tjenester	Økt statstilskudd	-6 000 000
Skatt og rammetilskudd	Økt rammetilskudd	-10 000 000
Korr. Feilbudsj. Vh Kultur	Redusert ramme	-253 000
Netto merinnt./mindreutg.		-3 803 000

Merinntekten/mindreutgiften foreslås benyttet til å styrke budsjettposten overføringer til private barnehager (Stab Oppvekst).

Det foreslås også å gjøre noen budsjettendringer mellom virksomhetsområder og som krever bystyrets godkjenning iht. kommunens budsjettreglement. Dette er et ledd i oppryddingen etter omorganiseringen pr 1.1.2012 og gjøres for å plassere budsjettposter til riktig tilhørende virksomheter. Det vises her til vedlegg 2 – Budsjettregulerings skjema.

Konklusjon med begrunnelse:

Utarbeidet årsprognose basert på regnskapstall pr. 30.04.2012 og andre kjente forhold, viser et forventet merforbruk hos virksomhetene og stabene på 63,5 mill. kroner. For området *skatt, finans og rammetilskudd* forventes en merinntekt på 1,4 mill. kroner. Totalt negativt budsjettavvik som rapporteres er da på 62,1 mill. kroner.

Selv om det tas høyde for at prognostiseringen ikke fullt ut har innarbeidet alle innsparingstiltakene det jobbes med, samt at skatteinngangen kan bli høyere, vil det gå mot underskudd i 2012 regnskapet. Rådmannen ser derfor ingen vei utenom kvalitative og/eller kvantitative endringer av tjenestetilbudet for å tilpasse driftsnivået til budsjettammen. Virksomhetene har gjennom de senere år blitt pålagt å gjennomføre effektiviseringer for å redusere kostnadene eller øke inntektene. Her er det nå ikke mer å hente uten at driftsavtalene

brytes iht. krav om levering av tjenester eller at loven brytes iht. lovpålagte krav. Det er derfor høyst nødvendig å få til en god og politisk forankret prosess hvor hele kommunens tjenestetilbud blir vurdert i forhold til hva som skal prioriteres opprettholdt av tilbud og hva som kan reduseres.

Det er spesielt to forhold som vanskeliggjør situasjonen og som har betydning både for 2012 og årene fremover. Det er økte utgifter til overføring til private barnehager, som for 2012 avviker med ca. 29 mill. kroner i forhold til budsjett. I tillegg er det lavere utbytte fra Tafjord Kraft, som utgjør ca. 21 mill. kroner. Til sammen utgjør dette 50 mill. kroner som det vil være nødvendig å finne dekning for i form av varige kostnadsreduksjoner og/eller gjennom å øke kommunens inntekter.

Realveksten for 2013 som ble varslet i revidert nasjonalbudsjett, kan dekke noe av det for høye tjenestenivået fra neste år. Realveksten er imidlertid langt fra stor nok, slik at det er behov for å finne innsparinger og/eller økte inntekter på minst 50 mill. kroner fra 2013. Virksomhetene har hatt strenge krav på seg i forhold til effektiviseringer og det er også gjennomført større omorganiseringer. Det vil derfor for organisasjonen være svært uheldig om rådmannen setter i gang prosesser for ytterligere innsparingstiltak uten at dette er politisk forankret. Det vil bare forårsake unødig uro og stress i en allerede hardt presset organisasjon. Dette sett i lys av at det nå er nødvendig med kvalitative og/eller kvantitative reduksjoner i tjenestetilbudet. I stedet ønsker vi en dialog med våre politikere for å få styringssignal og føringer på hvilken retning vi skal gå for å ta ned drifta til faktisk, tilgjengelig ramme. Rådmannen vil derfor foreslå at det blir nedsatt en gruppe sammensatt av både politikere og representanter fra administrasjonen for å drøfte situasjonen og bli enige om veien videre.

Olaug Flø Brekke
rådmann

Ole Kristian Arntsen
regnskapssjef

Vedlegg:

Tittel	Dok.ID
Vedlegg 1 - Budsjettavvik for virksomheter og virksomhetsområder.rtf	623971
Vedlegg 2 - Budsjettreguleringsskjema.xls	624405
Skisse til arbeidsoppleg for arbeidsgruppe.doc	632587

Utrykte dokumenter i saken:

Rundskriv nr. 4/2012 fra rådmannen vedr. tertialrapportering pr. 30.04.12

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVALSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalget

Dato: 05.10.2012

**SAK 29/12
VEDRØRENDE BUDSJETT 2013 - ÅLESUND KONTROLLUTVALG**

I medhold av § 18 i forskrift om kontrollutvalg skal kontrollutvalget utarbeide forslag til budsjett for kontroll- og tilsynsarbeidet i kommunen. Kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for kontroll- og revisjonsarbeidet i kommunen skal følge formannskapetets innstilling til bystyret.

Ettersom kommunens kontrollutvalgsekretariat og kommunerevisjonen er interkommunale selskaper der selskapenes budsjetter blir vedtatt av selskapenes representantskap, vil kontrollutvalgets budsjettforslag bare omfatte kontrollutvalgets egne budsjetterte utgifter/inntekter og utgjør bare en del det samlede budsjett for kommunens kontroll- og tilsynsarbeid.

Samlet godtgjørelse til kontrollutvalget vil også være en del av kommunens godtgjørelse til folkevalgte og blir ivaretatt av andre instanser.

Det bør likevel budsjetteres med en sum for kurs og opplæring. Denne summen kan utgjøre ca 50.000 kroner

Det blir ikke lagt fram forslag til vedtak.

Harald Rogne
daglig leder

**SUNNMØRE
KONTROLLUTVÅLSEKRETARIAT IKS**

Kontrollutvalget

Dato: 05.10.2012

**SAK 30/12
LUKKING AV MØTE ÅLESUND KOMMUNE**

Som vedlegg følger:

- Brev datert 27.06.2012 og 19.07.2012 fra fylkesmannen i Møre og Romsdal

22.06.2012 ble det avviklet et møte bestående av representanter for administrasjonen og gruppelederne for de politiske partier i Ålesund kommune (benevnt som en arbeidsgruppe). Formålet med møtet skulle være å gi en orientering om den økonomiske situasjonen. Etter det som er opplyst, var det ikke lagt opp til noe vedtak i møtet.

Sunnmørsposten anmodet kommunen om at dette møtet måtte være åpent. Dette ble avslått av Ålesund kommune med henvisning til at KL § 31 gjelder møteoffentlighet i folkevalgte organer og at arbeidsgruppen ikke er å regne som et folkevalgt organ.

Fylkesmannen har på bakgrunn av henvendelse fra Sunnmørsposten - etter å ha innhentet redegjørelse fra kommunen, bestemt å gjøre en lovlighetskontroll etter KL § 59 nr. 5.

Frå fylkesmannen ble det presisert at selv om det ikke var lagt opp til noen form for beslutning i møtet, trenger dette i seg selv ikke medføre at møtet skal være lukket. Det ble anført at møtet kunne legge premisser for den videre behandlingen, noe som tilsier at hensynene bak bestemmelsene om møteoffentlighet vil gjøre seg gjeldende. Fylkesmannen anfører også at det frå kommunen sin side ikke foreligger noen begrunnelse for hvorfor møtet skal være lukket.

Konklusjonen frå fylkesmannen ble at lukking av møtet ikke var i samsvar med kommunelovens regler.

Saken legges fram til orientering.

Harald Rogne
dagleg leder

Ålesund kommune

Postboks 1521

6025 Ålesund

Ålesund kommune - Krav om møteoffentlighet - Sunnmørsposten

Jeg viser til e-post av 19.06.12.

I brev av 13.06.12 har Sunnmørsposten v/Eirik N. Meling bedt Ålesund kommune om å åpne møter i en arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen består av både politikere og administrasjon, og målet er å håndtere kommunens økonomiske situasjon.

Kommunen har i brev av 18.06.12 avslått anmodningen. Det anføres at kommunelovens § 31 gjelder møteoffentlighet i folkevalgte organer, og at arbeidsgruppen ikke er å regne som folkevalgt organ. Kommunen mener derfor at prinsippet om møteoffentlighet ikke gjelder arbeidsgruppen.

I e-post av 19.06.12 klager Sunnmørsposten på denne beslutningen. Det vises til at arbeidsgruppen utgår fra et kommunalt organ, og «styringsignalene» som blir gitt her vil legge føringer på både administrativ og politisk behandling av budsjett og økonomiplan. Det anføres at en med dette kan risikere at avgjørelser allerede er tatt bak lukkede dører, samt en svekket tiltro til den politiske prosessen.

Fylkesmannens merknader:

Det er innledningsvis grunn til å understreke at beslutninger etter kommuneloven (koml) § 31 om lukking av møter, ikke er enkeltvedtak som kan underlegges ordinær klagebehandling etter forvaltningsloven § 28. Videre har fylkesmannen ikke en alminnelig instruksjons- eller kontrollmyndighet over kommunen.

Fylkesmannens myndighet til å kontrollere kommunens beslutning i denne saken, vil dermed være begrenset til den lovhjemmelen fylkesmannen er tillagt i koml. § 59 om lovlighetskontroll av kommunale avgjørelser. Som hovedregel skal lovlighetskontroll skje etter at tre eller flere kommunestyrerepresentanter anmoder om slik kontroll, jf. koml. § 59, nr. 1. I enkelte tilfeller kan fylkesmannen imidlertid ta en avgjørelse opp til lovlighetskontroll av eget tiltak, jf. koml. § 59, nr. 5.

Når det gjelder denne saken vil fylkesmannen bemerke at det følger av koml. § 31 at møter i «folkevalgte organ», som utgangspunkt skal holdes for åpne dører. I koml. § 29 nr. 1 er de mest sentrale folkevalgte organene oppramset. I tillegg går det fram av § 29, nr. 3 at

bestemmelsene om møteoffentlighet også gjelder andre folkevalgte organer. Det er lagt til grunn at for eksempel midlertidige utredningsorgan og ulike ad hoc- utvalg, som er satt sammen av medlemmer fra både administrasjonen og et folkevalgt organ, også kan være et folkevalgt organ. Om et organ er å regne som et annet folkevalgt organ etter § 29, nr 3, vil derfor avhenge av en konkret vurdering. I denne vurderingen må det blant annet ses hen til hvem som har pekt ut det aktuelle organet, hvem som sitter i det og hvilke oppgaver det har.

Før fylkesmannen gjør en vurdering av om avgjørelsen skal tas opp til lovlighetskontroll, ber jeg kommunen om å fremlegge sitt syn på saken. Det bes opplyst hvem som oppnevnte gruppen og hvem som sitter i den. Særlig bes om at kommunen gjør nærmere rede for de oppgavene gruppen skal ha.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at dersom møtene i realiteten er en innledende fase i de folkevalgte sitt arbeid med budsjettet/økonomiplan, og at det her blir lagt premisser for det videre arbeid, tilsier dette at møteoffentlighetsprinsippet gjelder. Slik også i Sivilombudsmannsak 2007, s. 64.

Med bakgrunn i sakens omstendigheter, bes om en snarlig tilbakemelding.

Med hilsen

Helge Mogstad (e.f.)
Kst. direktør

Linn Hilde Haukeberg

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:

Sunnmørsposten v/Eirik N.
Meling

Postboks 123

6001 ÅLESUND

Ålesund kommune
Postboks 1521
6025 Ålesund

MOTTATT

23 JUL 2012

Ålesund kommune

Ålesund kommune - lukking av møte - anmodning om lovlighetskontroll

Fylkesmannen viser til henvendelse av 19.06.12 fra Sunnmørsposten, hvor det klages på avslag på møteoffentlighet i Ålesund kommune. I brev av 13.06.12 har Sunnmørsposten bedt kommunen om å åpne møter i en arbeidsgruppe bestående av politikere og administrasjon, hvor målet er å håndtere kommunens økonomiske situasjon. Anmodningen ble den 18.06.12 avslått av kommunen, med henvisning til at arbeidsgruppen ikke er å regne som et folkevalgt organ og at prinsippet om møteoffentlighet derfor ikke gjelder.

Fylkesmannen forstår denne henvendelsen som en anmodning om at saken tas opp til lovlighetskontroll, og har i brev av 27.06.12 bedt Ålesund kommune om en nærmere redegjørelse for saken.

I brev av 12.07.12 viser kommunen til at det ikke ble nedsatt noen arbeidsgruppe, men at konstituert rådmann inviterte gruppelederne for de politiske partiene i bystyret til et møte 22.06. Det vises til at hensikten med møtet var å gi en orientering om den økonomiske situasjonen, og at det ikke var lagt opp til noen form for beslutninger i dette møtet. Gruppelederne utgjør etter kommunens oppfatning i seg selv ikke et folkevalgt organ, de er ikke personidentiske med medlemmene i noe folkevalgt organ, og er heller ikke gitt noe oppdrag eller mandat fra et folkevalgt organ. Kommunen fastholder derfor at møtet 22.06 faller utenfor bestemmelsene om møteoffentlighet i kommuneloven § 31. Det opplyses for øvrig om at det aktuelle møtet ble avlyst.

Fylkesmannens merknader:

Etter kommuneloven (kopl) § 59 nr. 5 kan fylkesmannen på eget initiativ ta en avgjørelse opp til lovlighetskontroll. Utgangspunktet er at denne myndigheten skal brukes med varsomhet. På bakgrunn av de hensynene som ligger bak innføringen av lovlighetskontroll på avgjørelser om møtelukking, samt de konkrete forholdene i denne saken, finner fylkesmannen grunn til å ta kommunens avgjørelse om møtelukking opp til lovlighetskontroll.

Utgangspunktet etter kommuneloven § 31 er at møter i folkevalgte organer skal holdes for åpne dører. I kopl. § 29 nr. 1 nevnes de mest sentrale folkevalgte organer, mens det følger av § 29 nr. 3 at bestemmelsene om møteoffentlighet også gjelder andre folkevalgte organer.

Selv om gruppelederne for de politiske partiene i bystyret ikke kan anses som noe regulært folkevalgt organ, vil likevel den funksjonen forumet har kunne tilsi at bestemmelsene om møteoffentlighet kommer til anvendelse.

Selv om det ikke var lagt opp til noen form for beslutninger i det aktuelle møtet, kan ikke fylkesmannen se at dette i seg selv tilsier at bestemmelsen i § 31 nr. 1 ikke kommer til anvendelse. Teamet for møtet var kommunens økonomiske situasjon, og selv om formålet var å gi en orientering fra administrasjonen, må det likevel kunne legges til grunn at hensikten med et slikt orienteringsmøte også vil være at administrasjonen ønsker tilbakemeldinger og signaler for det videre arbeidet med budsjett og økonomiplan. Dette møtet må derfor kunne ses som en innledende fase i dette arbeidet, som vil kunne legge premisser for de folkevalgtes senere behandling, noe som tilsier at hensynene bak bestemmelsene om møteoffentlighet vil gjøre seg gjeldende.

Det kan for øvrig ikke ses at kommunen har gitt noen begrunnelse for hvorfor møtet skal være lukket. Fylkesmannen vil påpeke at selv om et møte skulle falle utenfor bestemmelsen om åpenhet i koml. § 31 nr. 1, følger det ikke dermed at møtet skal være lukket. Ofte bør også slike møter være åpne ut fra hensynene bak regelen.

På bakgrunn av det som fremgår ovenfor finner fylkesmannen at beslutningen om lukking av møtet ikke var i samsvar med kommunelovens regler.

Fylkesmannen ber kommunen om å ta dette til etterretning ved lignende saker i fremtiden.

Fylkesmannens vedtak:

Med hjemmel i kommuneloven § 59, jf. rundskriv H-25/92 fra Kommunaldepartementet, finner fylkesmannen at beslutningen om møtelukking var ugyldig.

Med hilsen

Helge Mogstad (e.f.)
Kst. direktør

Bente Thornes Kosberg

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur.

Kopi:
Sunnmørsposten Postboks 123 6001 ÅLESUND